

PRIVREDNA/GOSPODARSKA KOMORA
FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE

Glasnik

Broj 159 maj/svibanj 2018. Godina XIX

ISSN 1840-0310

INTERNATIONAL SAJAM BUSINESS FAIR GOSPODARSTVA

21. međunarodni | Mostar, 10.-14.4.2018.

14.
Tešanj 2018.

MEĐUNARODNI
SAJAM PRIVREDE
10.-13.05.2018., Kraševa DC - Carina

ZEMLJA PARTNER:
REPUBLIKA SRBIJA

MEDIJSKI POKROVITELJI:
BHTV, VEĆERNJI LIST, PRVI

Partner sajma
 Privredna/Gospodarska
Komora Federacije
Bosne i Hercegovine

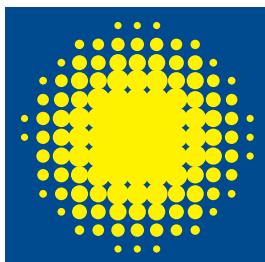

- | *U susret 14. međunarodnom sajmu
privrede Tešanj 2018.*
- | *Projekat razvoja radne snage
i većeg pristupa tržištima*
- | *Održan sajam gospodarstva Mostar 2018.*

ISSN 1840-0310

9 771840 031004

PRIVREDNA/GOSPODARSKA KOMORA FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE

CHAMBER OF ECONOMY OF THE FEDERATION OF BOSNIA AND HERZEGOVINA

I M P R E S U M

Glasnik
Privredne/Gospodarske komore
Federacije Bosne i Hercegovine
Godina XIX
maj/svibanj 2018.

GLASNIK uređuje
Redakcijski kolegij:

dr.sci. Marko Šantić dipl.ecc.
Mirsad Jašarspahić dipl.ig.maš.

Glavni urednik
Amela Kečo dipl.prav.

Izvršni urednik
Željko Raguž dipl.ecc.

Almin Mališević dipl.ing.maš.
Erina Lasić dipl.ing.agr.

Adresa:
Privredna/Gospodarska komora FBiH
za Glasnik –
Branislava Đurđeva 10/IV
71000 Sarajevo
Kontakt: glasnik@kfbih.com

Telefoni: 033 566 300, 217 782,036/332-963
Fax: 033 217 783,036/332-966

www.kfbih.com

Priprema i izdaje:
Privredna/Gospodarska komora FBiH

Cijenjeni privrednici,

pred vama je novo izdanje časopisa Privredne/Gospodarske komore F BiH, e- Glasnik.

Mjesec april/travanj je obilježen brojnim aktivnostima Komore, a kako su prvi mjeseci proljeća "rezervirani" za sajamske aktivnosti, već tradicionalno sajmske aktivnosti počinju sa Mostarskim sajmom.

Ovogodišnji sajam gospodarstva Mostar 2018. održan je u periodu od 10. - 14.04.2018.godine, te vam prenosimo detalje sa ove sajamske manifestacije koja po mišljenju organizatora bilježi rekorde.

Privredna/Gospodarska komora F BiH je imala vrlo sadržajne aktivnosti počev od Konferencije "Regionalnirazvoj – Izazovibudućnosti", godišnje Skupštine Komore. Na marginama sajma priličeno je potpisivanje sporazuma o suradnji Hrvatske gospodarske komore, Središnjeg državnoga ureda za Hrvate izvan Republike Hrvatske i Gospodarske komore Federacije BiH.

Komora je poocjenama brojnih gostiju kako iz državetako i iz regiona, "položila domaćinski spit" i opravdalapovjerenje.

Vrijedni "tekstilci" su u proteklom periodu održali i reizbornu Skuštinu Udruženja tekstilne, kožarsko-prerađivačke i gumarske industrije P/G K FBiH, na kojoj je izabrano i novo rukovodstvo.

Prenosimo i dio atmosfere sa ovogodišnjeg Međunarodnog simpozija tekstilnog inženjerstva i dizajna TImod 2018.

U Privrednoj/Gospodarskoj komori Federacije BiH upriličeno je potpisivanje ugovora u okviru „Projekatarazvojaradnesnagije i većeg pristupatržištu WHAM, finansiranog od strane Američke agencije za međunarodnirazvoj (USAID).

U susret 14.međunarodnom sajmu privrede Tešanj 2018., prenosimo i dio priprema sajma prezentiranog na konferenciji za medije na kojoj je i zvanično najavljen sajam. Za kraj Glasnika donosimo vam dio atmosfere iz Tešnja, gdje se priprema podizanje najveće zastave Bosne i Hercegovine, u četvrtak na dan otvaranja sajma.

Tešanj nije samo privredno bosansko čudo, mjesto poduzetnih ljudi, Tešanj je puno više, snažan integrativni faktor "... jačanja zajedništva, države i patriotizma....".

Na stranicama koje slijede donosimo vam i druge zanimljive i korisne informacije.

Redakcijski kolegij

Održan 22.međunarodni sajam gospodarstva Mostar 2018.

ZEMLJA PARTNER:
REPUBLIKA SRBIJA

MEDIJSKI POKROVITELJI:
BHTV, VEĆERNJI LIST, PRVI

Konferencija "Regionalni razvoj – Izazovi budućnosti"

Prva poslovna konferencija Forum gospodarskih komora jadransko-jonskog područja pod nazivom "Regionalni razvoj – Izazovi budućnosti" održana je 11. travnja 2018. godine u Mostaru, u sklopu 22. međunarodnog sajma gospodarstva Mostar 2018.

Konferenciju su organizirali Forum gospodarskih komora jadransko-jonskog područja (AIC Forum), Hrvatska gospodarska komora i Privredna/Gospodarska komora Federacije BiH, s ciljem okupljanja ključnih dionika i njihove suradnje na temama od zajedničkog interesa za države regije.

U fokusu konferencije bile su četiri takve teme/panela: prometno povezivanje, čista energija, digitalna transformacija, te turizam i trgovina jadransko-jonskog područja, koje su okupile više od sto sudionika, eminentnih stručnjaka, predstavnika ministarstava, gospodarskih komora te tvrtki iz Hrvatske, Bosne i Hercegovine, Crne Gore, Srbije i Italije.

U uvodnom dijelu, skup je u ime domaćina i jednog od organizatora pozdravio potpredsjednik Privredne/Gospodarske komore Federacije BiH, Marko Šantić.

Generalni sekretar Privredne komore Crne Gore, Pavle Radovanović, je rekao kako su AIC Forum, i suradnja komora unutar njega usmjereni ka postizanju i stvaranju novih mogućnosti i uvjeta za konkurenčnije tržište, čemu će doprinijeti i ova poslovna konferencija.

Savjetnik predsjednika Privredne komore Srbije, Mihailo Vesović, pozdravio je u ime Privredne komore Srbije koja je potporni, pridruženi član Foruma gospodarskih komora jadransko-jonskog područja.

Predsjednica AIC Foruma i potpredsjednica HGK, Mirjana Čagalj, istaknula je da je izjednačavanje regije preduvjet njenog i razvoja čitave EU, čemu Forum, kao mreža od 46 gospodarskih komora iz osam zemalja, može bitno pridonijeti. Najavila je održavanje zajedničkog Foruma komora, gradova i sveučilišta jadransko-jonskog područja 16.-18. listopada ove godine u Splitu, povezivanje AIC Foruma s komorama dunavske regije, te trenutno, u sklopu Forum-a, pripremu šest projekata koji će biti prijavljeni za sufinanciranje u okviru programa Interreg IPA CBC Hrvatska-BiH-Crna Gora.

Intenziviranje suradnje gospodarskih komora i gradova jadransko-jonske regije pozdravio je i gradonačelnik Mostara, Ljubo Bešlić, rekavši da je ta suradnja dobra osnova za budući razvoj. Neki od rezultata te suradnje su upravo zajednički projekti, a jedan takav, razvoja Centra za maslinarstvo, kojemu će Grad Mostar biti nositelj, je u pripremi.

Pozdravljujući održavanje ovog skupa i teme kojima se bavi, konferenciju je otvorio hrvatski član Predsjedništva BiH, Dragan Čović. Ovom prigodom Čović je rekao kako se otvaraju velike mogućnosti za priljev investicija na jadransko-jonsko područje, te kako je politika ta koja treba otklanjati prepreke i otvarati puteve gospodarstvu. Vezano za prometnu povezanost jadransko-jonskog područja rekao je da će se snažno zalagati da jadransko-jonski koridor prođe kroz Hercegovinu.

I. panel – Čista energija za jadransko-jonsku regiju

Na panelu, koji je moderirao potpredsjednik HGK Tomislav Radoš, sudjelovali su: državni tajnik za energetiku Ministarstva zaštite okoliša i energetike RH Ivo Milatić, pomoćnik ministra za energetiku u Ministarstvu vanjske trgovine i ekonomskih odnosa BiH Admir Softić, predsjednik Udruženja/Udruge za obnovljive izvore energije Privredne/Gospodarske komore Federacije BiH Miroslav Nikolić, predsjednik Zajednice obnovljivih izvora energije HGK i direktor KONČAR Obnovljivi izvori energije d.o.o. Ivo Čović te direktorica Sektora za energetiku i zaštitu okoliša HGK Marija Šćulac Domac.

Panel se usmjerio na nekoliko glavnih tema: pitanje kako povećati energetsku učinkovitost i kako što bolje koristiti obnovljive izvore energije, na ključne zapreke/probleme, te na potencijal regije, suradnju i efekte na gospodarstvo.

Uvodnu prezentaciju održala je Šćulac Domac, koja se osvrnula na tzv. Zimski paket mjera i prijedloga za izmjenu zakona kojima bi Europska unija zadržala konkurentnost u globalnom procesu tranzicije prema čistoj energiji, objavljen krajem 2016. godine.

Obnovljivi izvori energije su globalno u porastu, rekla je Šćulac Domac. Činjenice pokazuju da su oni već danas cijenovno konkurentni, a ponekad i jeftiniji od fosilnih goriva. U ukupnoj potrošnji energije u EU, obnovljivi izvori energije sudjeluju sa 17%, u tom je sektoru zaposleno više od milijun ljudi te privlači veća ulaganja od brojnih drugih sektora. U proizvodnji električne energije u EU u 2017. godini još uvijek prevladava proizvodnja iz fosilnih goriva, s udjelom od 44%, dok obnovljivi izvori energije sudjeluju s 30%. Očekuju nas dramatične promjene u sektoru energetike, pred nama je snažno tranzicijsko razdoblje prema energetici i općenito gospodarstvu s niskom razinom emisija CO₂.

Države jadransko-jonskog područja, s više od 70 milijuna stanovnika, različitim brzinama napreduju prema održivoosti u energetskom sektoru što upućuje na potrebu međusobnog povezivanja i suradnje u planiranju i provedbi projekata i aktivnosti. Riječ je o regiji koja se suočava s nizom izazova, ali koja nudi i puno mogućnosti te veliki potencijal

za pametan, održiv i uključiv rast. Svi panelisti iz Bosne i Hercegovine te Hrvatske su se osvrnuli na stanje korištenja obnovljivih izvora energije u svojim zemljama, ne prepreke ali i potencijale, te se složili da će prekogranična suradnja i zajednički napor unutar regije doprinijeti osiguranju konkurentne, sigurne i održive energije za građane i gospodarstvo ove regije.

Poruka s panela je da obnovljivi izvori energije predstavljaju dugoročni odabir i nemaju alternativu, da prepreka ima, ali da države regije, koje već sada surađuju, imaju još puno prostora i potencijala za suradnju, koja je nužna i u korist svima, jer zajedničkim sagledavanjem i međusobnom suradnjom možemo proces koji je pred nama učiniti kvalitetnijim, bržim i jeftinijim.

II. panel – Prometno povezana jadransko-jonska regija

Panel je moderirala predsjednica AIC Forum-a i potpredsjednica HGK, Mirjana Čagalj, a na njemu su sudjelovali: državni tajnik za infrastrukturu u Ministarstvu mora, prometa i infrastrukture RH Tomislav Mihotić, ministar prometa i veza Federacije BiH Denis Lasić, zamjenik župana Dubrovačko-neretvanske županije Joško Cebalo, ministar prometa i veza Vlade Hercegovačko-neretvanske županije Stjepan Krasić te predsjednik Uprave Croatia Airlinesa d.d. Jasmin Bajić.

Tomislav Mihotić je prezentirao razvoj prometne infrastrukture u Jadransko-jonskoj regiji i doprinos Republike Hrvatske, a Denis Lasić je dao prikaz trenutnog stanja prometne infrastrukture u Federaciji BiH, projekata koji su u tijeku ali i planove za skoru budućnost. Joško Cebalo se osvrnuo na situaciju u Dubrovačko-neretvanskoj županiji, Stjepan Krasić u Hercegovačko-neretvanskoj županiji, dok je o zračnoj prometnoj povezanosti u regiji govorio Jasmin Bajić.

Među zemljama regije, državama članicama i nečlanicama Europske unije, značajne su razlike u pogledu prometne infrastrukture, pa su povezivanje, bolje transportne kao i energetske veze ne samo potrebne nego i ključne za gospodarski i društveni razvoj ovog područja.

Zaključci s panela su da je potrebno istaknuti i potaknuti značaj jadransko-jonskog koridora, utvrditi koji su nam zajednički prioriteti kod izgradnje i modernizacije prometne infrastrukture, kako bi se izbjegla uska grla i lakše dobila sredstva iz EU fondova, te otvoriti što više novih prometnih linija (zračnih, pomorskih, kopnenih) koje će ubrzati gospodarski razvoj regije.

Samo moderna, regionalno povezana prometna infrastruktura može dovesti do gospodarskog rasta i povećanja investicija, što vodi novom zapošljavanju, podizanju životnog standarda, olakšavanju migracije radne snage te u konačnici i demografskoj obnovi prostora Jadransko-jonske regije, poruka je s panela o prometnom povezivanju.

III. panel - Izazovi digitalne transformacije

Panel je moderira opotpredsjednik HGK, Tomislav Radoš, a panelisti su bili: državni tajnik Središnjeg ureda za razvoj digitalnog društva RH Bernard Gršić, Razvojna agencija Gospodarske komore Chieti-Pescara Paola Sabella, predsjednik Privredne/Gospodarske komore Hercegovačko-neretvanske županije Perica Jurković, predstavnik tvrtke Amplitudo d.o.o./Privredna komora Crne Gore Nenad Novović, savjetnik predsjednika Privredne komore Srbije Mihailo Vesović, predsjednik Uprave Sense savjetovanja d.o.o. Zagreb Vedran Antoljak te samostalna savjetnica u Sektoru za financije, poslovne informacije i ekonomski analize HGK Sanja Šimić.

Uvodnu prezentaciju održao je Vedran Antoljak, predsjednik Uprave Sense savjetovanja iz Zagreba, tvrtke s bogatim iskustvom u navedenoj problematici. Antoljak je iznio svoje viđenje digitalne transformacije, objasnio razliku između digitizacije i digitalizacije, kao i drugih pojmoveva vezanih uz proces digitalne transformacije cijelokupnog poslovanja tvrtki. Tehnološke inovacije i brzina prilagodbe istima odredit će budućnost tvrtki i uvjetovati njihov opstanak na tržištu. U sljedećih deset godina zbog digitalizacije će s tržišta nestati 40% tvrtki, i to raznih profila a ne samo tehnoloških. Ukazao je na glavne trendove kao što su pametne kuće, big-data, glasovno sučelje AI, VR, pametni gradovi...

Naglasio je da 50% tvrtki nema jasnou strategiju o digitalnoj transformaciji te da je to možda najveći problem, iako ih je 87% svjesno da se radi o velikoj prilici za budućnost poslovanja njihovih tvrtki. Istraživanja su pokazala da je 41% tvrtki nakon primjene digitalne transformacije povećalo tržište.

Sanja Šimić je govorila o digitalnoj transformaciji na kojoj se trenutno radi u Hrvatskoj gospodarskoj komori, te digitalnim projektima HGK poput portala "Gospodarska

mreža". HGK je pokrenula projekt Digitalne komore čija provedba će označiti digitalnu transformaciju poslovanja Komore, a implementacija e-usluga će unaprijediti poduzetničko okruženje i povećati konkurentnost hrvatskog gospodarstva.

Svi su se panelisti, svatko iz svoje pozicije, osvrnuli na problematiku digitalne transformacije gospodarstva i čitavog društva, trendove kao i očekivanja za budućnost. Panel je naglasio neizbjježan utjecaj tehnologija na cjelokupno poslovanje, te stoga neophodnu pripremu i prilagodbu poslovnih subjekata brzim promjenama koje tržište zahtijeva.

IV. panel – Turizam i trgovina

Panel je moderirao potpredsjednik Privredne/Gospodarske komore Federacije BiH, Marko Šantić, a u panel raspravi su sudjelovali: ministar trgovine Federacije BiH Zlatan Vujanović, državni tajnik Ministarstva turizma RH Tonči Glavina, potpredsjednik Vanjskotrgovinske komore BiH Bruno Bojić, predsjednik Turističkog klastera Hercegovina Stjepan Primorac, tajnica Udruženja za turizam Privredne komore Srbije Tijana Maljković, pomoćnica direktorice Sektora za trgovinu HGK Tomislava Ravlić te tajnica Odbora udruženja turizma i ugostiteljstva Privredne komore Crne Gore Sanja Marković.

Panel je povezao problematiku gospodarskih grana trgovine i turizma u regiji s naglaskom na plasman domaćih proizvoda kroz turizam i trgovinu, istaknuo je problem sezonalnosti turizma te ukazao na zajedničke projekte.

Panelisti su dali uvid u stanje i perspektive turizma u svojim državama. Konstantan rast turističkog sektora ne prati jednak razvoj ostalih gospodarskih grana. Rast turizma doveo je do njegovog velikog udjela u BDP-u većine zemalja u regiji. Međutim, nedovoljna sinergija između turizma i drugih gospodarskih grana rezultirala je i sve većim jazom između turističkog i rasta ostalih grana gospodarstva. Stoga je potrebno integrirati trgovinu i turizam te ostale gospodarske grane, posebno proizvodne djelatnosti, kako bi se ujednačio njihov udjel u BDP-u.

Glavina je rekao da turizam danas u RH znači gospodarstvo, znači radna mjesta, a povećanje gostiju prate i prihodi. Cilj je cjelogodišnji turizam, koji je kvalitetan i koji pokriva cjelokupan teritorij Hrvatske, a ne samo priobalna područja. Prostora za razvoj ima, usmjerenje je ka kvalitetnom a ne masovnom turizmu, te razvoju cjelogodišnje destinacije.

Istaknuto je da je sredstva potrebno usmjeravati na aktivnosti koje su izraženije van sezone poput cjelogodišnjih manifestacija, kongresne industrije, zdravstvenog turizma, kulturnog turizma, city break destinacija, eno-gastro turizma, vjerskih tura i sl.

Turizam je horizontalna aktivnost koja prožima sve grane gospodarstva, a prati ga na isti način i trgovina. Primjer njihova uspješnog povezivanja te plasmana domaćih proizvoda kroz turizam i trgovinu je projekt Hrvatske gospodarske komore "Hrvatski proizvod za hrvatski turizam", koji ima za cilj aktiviranje i razvoj drugih gospodarskih djelatnosti putem turizma.

Zahvalivši se svim sudionicima i pohvalivši izuzetno kvalitetna i stručna izlaganja i rasprave, cjelodnevnu konferenciju je zatvorila predsjednica AIC Forum-a, Mirjana Čagalj. Naglasila je da su koordinirani pristup, zajedničko planiranje, povezivanje po svim pitanjima i temama o kojima je bilo govora, bile ključne riječi i poruke s prve poslovne konferencije AIC Forum-a, posvećene razvoju Jadransko-jonske regije.

Pripremio: Organizacioni tim P/GKFBiH za sajam

Održana godišnja sjednica Privredne/Gospodarske komore F BiH

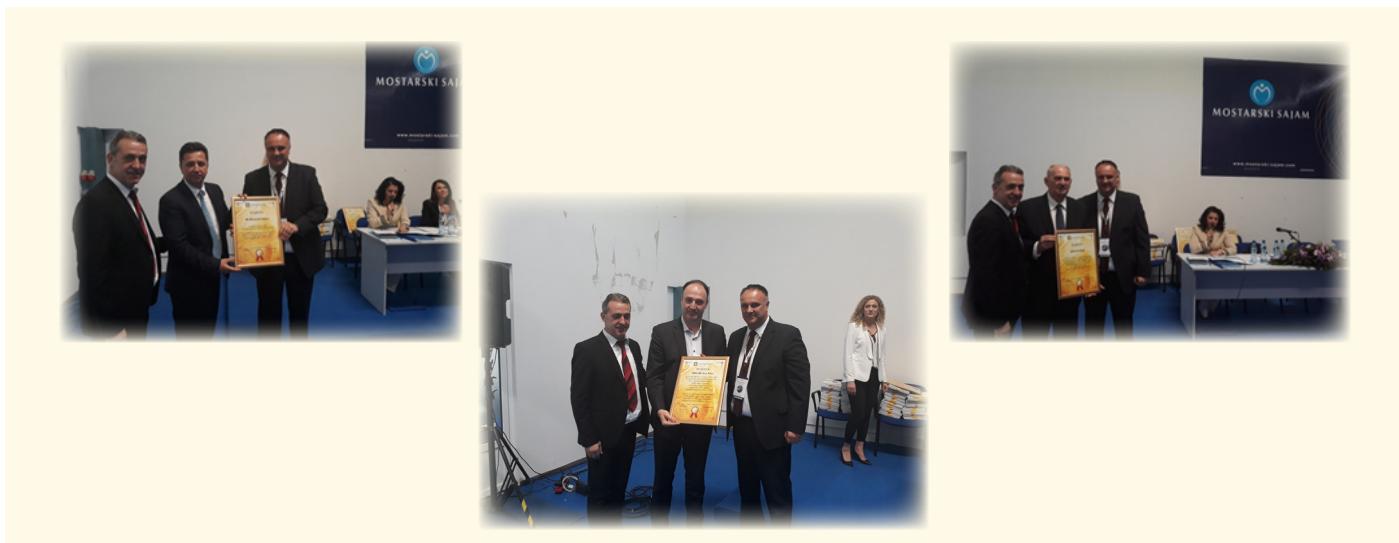
Drugog dana 21.međunarodnog sajma gospodarstva Mostar 2018. održana je godišnja sjednica Skupštine Privredne/Gospodarske komore F BiH.

Sjednicom Skupštine Komore je predsjedavala predsjednica Skupštine gđa Ivana Vujović, kojom prilikom je izrazilo zadovoljstvo velikim odzivom predstavnika privrednih društava članova Skupštine, organa Komore i pozvanih gostiju.

Na ovoj sjednici razmatrani su i usvojeni Izveštaji o radu Komore za poslovnu 2017.godini, godišnji Program rada, finansijski plan za 2018.godinu.

Pored radnog dijela sjednice na Skupštini su dodijeljene Plakete Privredne/Gospodarske komore F BiH privrednim društvima u pet kategorija:

JP Elektroprivreda HZ-HB d.d. Mostar, JP Elektroprivreda BiH d.d. Sarajevo BH Telecom d.d. Sarajevo-doprinos za opstojnost naše Komore i tradiciju komorskog djelovanja u F BiH i BiH.

MS WOOD d.o.o.Sarajevo, "HIFA OIL" d.o.o.Tešanj i "GUMA M" d.o.o.Mostar za izuzetan doprinos u razvoju i promoviranju bosanskohercegovačke privrede/gospodarstva kroz originalnost poslovnih odluka i kvalitetu usluga i proizvoda, afirmaciju domaćeg tržišta kroz prepoznatljiv brend i podršku Privrednoj/Gospodarskoj komori F BiH

Hasan Nurkić (Bosanac d.o.o.Orašje) ,Bećir Čengić (El Tarik oil d.o.o.Sarajevo), Ismet Begić (Almy Zenica), Niko Budimir (TOM d.d. Gornji Vakuf-Uskoplje), Adem Ibrahimpašić (Bihaćka pivovara d.d. Bihać) za višedecenijski predan rad u privredi/gospodarstvu, doprinos u stvaranju većih vrijednosti, sjajne poslovne rezultate i podršku Privrednoj/Gospodarskoj komori F BiH.

Gloria Galić (Gloria d.o.o.Mostar) za izuzetan doprinos u razvijanju kreativnih poslovnih ideja u savršenom spoju tradicije, prirode i savremene tehnologije.

Aluminij d.d. Mostar, Igman d.d. Konjic,AS GROUP Tešanj -za izuzetan doprinos u razvoju i promoviranju bosanskohercegovačke privrede/gospodarstva kroz originalnost poslovnih odluka i kvalitetu usluga i proizvoda.

Pripremila: Amela Kečo

Potpisan Sporazum o suradnji Hrvatske gospodarske komore, Središnjega državnoga ureda za Hrvate izvan Republike Hrvatske i Gospodarske komore Federacije BiH.

Na Međunarodnom sajmu gospodarstva Mostar 2018 u utorak je potpisan okvirni Sporazum o suradnji Hrvatske gospodarske komore, Središnjega državnoga ureda za Hrvate izvan Republike Hrvatske i Gospodarske komore Federacije BiH.

U prisustvu predsjednika Vlade Republike Hrvatske Andreja Plankovića, Sporazum su potpisali potpredsjednik Gospodarske komore FBiH Marko Šantić, državni tajnik Središnjega državnog ureda za Hrvate izvan Republike Hrvatske Zvonko Milas i predsjednik Hrvatske gospodarske komore Luka Burilović.

Šantić je tim povodom kazao kako je potpisivanje sporazuma plod dugogodišnje suradnje, izrazivši nadu se da će iz ovoga okvirnoga sporazuma u budućem periodu proistekti jako mnogo dobrih ugovora između Središnjega ureda za Hrvate izvan Republike Hrvatske, Hrvatske banke za obnovu i razvoj (HBOR) i firmi iz Federacije BiH.

Ovo je prozor prema Europskoj uniji iz kojega, nadam se, može proistekti jedan novi oblik financiranja ukoliko naše firme budu prepoznale ovaj projekt i aplicirale na novčana sredstva koja će pod jako povoljnim uvjetima nuditi HBOR u Hrvatskoj, dodaо je Šantić.

Milas je istaknuo da Sporazum predstavlja korak u pravom smjeru koji će već kvalitetnim gospodarskim odnosima i suradnji, koja je na visokoj razini, dati još jednu dimenziju.

Inače, Hrvatska gospodarska komora otvorila je u ponedjeljak ured u Mostaru, a prije nekoliko dana otvoren je ured te komore i u Sarajevu.

Kadrovi sa dodjele priznanja i zahvalnica
21.međunarodnog sajma gospodarstva Mostar 2018.

Pripremio: Dario Planinić

Potpisan Ugovor u okviru „Projekata razvoja radne snage i većeg pristupa tržištima- WHAM finansiranog od strane USAID-a”

U prostorijama Privredne/Gospodarske komore Federacije BiH upriličeno je potpisivanje ugovora u okviru „Projekata razvoja radne snage i većeg pristupa tržištima- WHAM, finansiranog od strane Američke agencije za međunarodni razvoj (USAID).

Radi se o podršci projektu "Razvoj automobilske industrije- The Development of the subsector of the metal industry - the automotive industry of the Federation B&H".

Potpis Ugovora izvršili su predsjednik P/G K FBiH, Mirsad Jašarspahić i g. Boris Maslo, direktor projekta.

Trogođišnji program WHAM projekata, dizajniran je na način da stimuliše kreiranje novih radnih mesta kroz unapređenje trgovinske integracije BiH i ekspanzije na tržišta EU i regionalna tržišta. Prioritet i fokus projekta su brzo-rastuća, izvozno orijentisana preduzeća, sa ciljem proširenja kapaciteta, pristupa novim tržištima i sposobnosti generisanja novih radnih mesta. Projekat je otpočeo sa radom u julu mjesecu 2017. godine, a implementira ga International Executive Service Corps (IESC) iz SAD-a kroz Savez volontera za ekonomski rast (VEGA) i saradnju sa domaćim partnerom, konsultantskom kompanijom ENOVA.

P/G K FBiH kao nosilac projekta uz podršku USAID-a omogućiti će kompanijama nastup na jednom od najznačajnijih sajmova u oblasti automobilske industrije, a to je Međunarodni sajam dobavljača- International Suppliers Fair (IZB) 2018., koji se održava Wolfsburgu.

Potencijal projekta Razvoj automobilske industrije prepoznat je od strane Vlade Federacije BiH, uz čiju je podršku otvoren Ured P/G K FBiH u sklopu Inovativnog kampusa Wolfsburg AG. Cilj ove aktivnosti je obezbjeđenje uslova za intenzivno i institucionalno prisustvo predstavnika Grupacije automobilske industrije kroz partnerski odnos sa Inovacijskim kampusom Wolfsburg AG, a zbog stvaranja pretpostavki za značajnije učešće bh. proizvođača automobilskih dijelova kako u Volkswagenu, tako i kod drugih njemačkih proizvođača automobila.

Sredstvima podrške kroz USAID-ov, WHAM projekat kompanijama će se omogućiti kvalitetna promocija, te edukacije od strane stručnjaka i priprema bh kompanija u pogledu standarda koji su neophodni za usavršavanje proizvodnih procesa i pristupu inostranim tržištima.

Pripremila: Jasmina Zejnlagić

Radionica

„Biznis energijske efikasnosti“

U Sarajevu je 18.04.2018. godine, u organizaciji P/G komore FBiH, održana radionica o temi „Biznis energijske efikasnosti“. Cilj radionice bio je da predstavi područja biznisa energijske efikasnosti, uvođenje sistema energijskog menadžmenta u organizacije bilo kog tipa, načine finansiranja, kao i nove modele biznisa i tehnologije u energetici.

Predavanja su održali stručnjaci prof.dr. Aleksandar Knežević i prof.dr. Azrudin Husika. Na radionici se moglo čuti da je energija fizička veličina, koja se ne može direktno ni osjetiti ni izmjeriti, tako da zapravo ona nije nikome ni potrebna. Ono što jeste potrebno su učinci energije, odnosno energijske usluge.

Može se reći da postoje tri izvora energije, dva su izvora iz prirode i jedan iz društva. Iz prirode je karbonska energija na bazi fosilnih goriva i obnovljivi izvori energije. Iz društva je to energijska efikasnost. Energijsku efikasnost treba shvatiti kao izvor energije, jer ukoliko čovjek uštedi energiju a postigao je željene ciljeve, onda je na tržištu ostala energija za nekog drugog. U našoj državi najviše se govori o termoelektranama, nešto manje se radi na obnovljivim izvorima ali se ne radi na energijskoj efikasnosti. A u energijskoj efikasnosti ulaganja se vraćaju većinom za dvije godine, nekad za mjesec dana, nekad za dva dana i jednostavno taj izvor energije koji najviše može da nam doprinese, mi ne koristimo.

Ovo su neke od poruka sa radionice, na kojoj se razgovaralo o mogućnostima šta se sve može raditi i koje firme mogu zaraditi a da ujedno smanje potrošnju energije. To je nešto što je i ekonomski isplativo a pozitivno i sa stanovišta očuvanja resursa, zaštite okoliša i smanjenja emisije stakleničkih plinova.

Obzirom na široke mogućnosti primjene principa energijske efikasnosti, na radionici su sudjelovali predstavnici javnih organa i institucija, te konsalting, projektantskih i proizvodnih preduzeća. Učesnici radionice dobili su primjerak knjige „Ekoenergijska paradigma, I“ autora A. Kneževića.

Pripremila: Lejla Sadiković

Uvođenje energijskog audita u industrijskim preduzećima u BiH

Kolika je važnost energijske efikasnosti u proizvodnim preduzećima, prezentirano je na seminaru održanom od 3.-5. aprila 2018. godine. Fokus je dat na upravljanje energijom u industriji, jer tu su ogromne uštede za poslodavce. Opći aspekti su da se mora обратити pažnja na infrastrukturnu potrošnju energije, procesnu potrošnju i logističku potrošnju energije u industriji.

Učesnici su posjetili kompaniju iz metalnog sektora „Metalac MBM“ Derventa a iz drvnog sektora upriličena je posjeta kompanija „Jadrina“ d.o.o. Gračanica. Prilikom posjete u ove dvije kompanije uočila se velika razlika u ovim različitim procesima proizvodnje, što se tiče provođenja energijske efikasnosti. Proces u metalnom sektoru je mnogo jednostavniji i mjere je lakše provesti. S druge strane, u drvnom sektoru, zbog komplikovanijeg tehnološkog procesa, mjere su obimnije i zahtijevaju više angažiranja i veća finansijska ulaganja.

U svakom slučaju, obje kompanije su spremne za audit zbog obaveza u procesu pristupanja EU ali i zbog poboljšanja imidža svojih proizvoda na evropskom tržištu. Seminar je organizirao GIZ EUProlocal program a uključeni su i predstavnici komora iz BiH.

Pripremile: Šemsia Alimanović i Lejla Sadiković

Održana reizborna skupština Udruženja za tekstilnu i kožarsko-prađivačku industriju P/G K FBiH

U prostorijama Privredne/Gospodarske komore Federacije Bosne i Hercegovine, u srijedu, 18.04.2018.godine, održana je reizborna skupština Udruženja za tekstilnu, kožarsko-prerađivačku i gumarsku industriju P/G K FBiH.

Sjednici su prisustvovali predstavnici vodećih bh. kompanija koje se bave proizvodnjom, preradom i prometom tekstila, odjeće, kože i obuće, te predstavnici Privredne komore FBiH i Federalnog ministarstva energije, rudarstva i industrije (FMERI).

Na sjednici Skupštine izabrani su članovi Odbora, te predsjednik i potpredsjednik Udruženja.

Za članove Odbora Udruženja izabrani su:

Ahmet Kamenjaš (Prevent Leather d.o.o. Visoko), Husinbegović Behrija (Makama d.o.o. Bugojno), Safet Žutić (ShamCarpets d.o.o. Sarajevo), Fadil Salihović (BFM d.o.o. Travnik), Bešlagić Emir (Nerzz Bešlagić d.o.o. Visoko), Harun Ćatić (Bellissima d.o.o. Sarajevo) i Čančar Fahrudin (Zenko d.o.o. Zenica).

Za predsjednika Udruženja izabran je Haris Sejdić (Koteks d.o.o. Tešanj), a za potpredsjednika Almir Imamović (Uslužnost d.o.o. Sarajevo).

Na sjednici je usvojen Pravilnik o organizaciji i radu Udruženja, te su definisani ciljevi i pravci djelovanja. Aktivnosti Udruženja biti će usmjerene u pravcu kreiranja povoljnijeg poslovnog ambijenta za ovaj sektor u FBiH, jačanju dijaloga sa predstvincima izvršne i zakonodavne vlasti FBiH, ali i na jačanju i zaštiti bosansko-hercegovačke proizvodnje. Predstavnici Federalnog ministarstva energije, rudarstva i industrije (FMERI) g. Senad Zekić i Zvonimir Pavlović, prisutnima su prezentirali dosadašnje rezultate realizacije Strategije razvoja industrije tekstila, odjeće, kože i obuće u FBiH za period 2013.-2023. godina. P/G K FBiH, u saradnji sa FMERI, bila je nosilac izrade ovog dokumenta te će zajedno sa članovima Udruženja dalje raditi na izradi i realizaciji ciljeva Akcionog plana navedene Strategije ovog sektora.

Pripremila: Jasmina Zejnilagić

Održan Treći međunarodni simpozij tekstilnog inženjerstva i dizajna - TImod 2018

Ovogodišnji Međunarodni simpozij tekstilnog inženjerstva i dizajna TImod 2018 u organizaciji Fakulteta za tehničke studije Univerziteta u Travniku održao se 20-22. aprila 2018. godine u Travniku

Koorganizatori ovogodišnjeg simpozija TImod 2018 bili su Edukacijski fakultet Univerziteta u Travniku, Absolute group i Hasky sport, a partneri manifestacije: kompanija Kimateks d.o.o. i Privredna/Gospodarska komora Federacije Bosne i Hercegovine. Ovogodišnju manifestaciju pratio je bogat sadržajni program, te su prisutni gosti imali priliku prisustvovati prezentacijama eminentnih stručnjaka iz regiona.

U organizaciji Privredne komore FBiH i Fakulteta za tehničke studije prvog dana Simpozija održan je okrugli sto na temu: "Planiranje potrebnih kadrova u tekstilnoj industriji". Učešće su uzeli predstavnici kompanija, obrazovnih institucija, ali i profesori sa Tekstilno tehničkog

fakulteta iz Zagreba, Leskovca, Zrenjanina i brojni drugi gosti. Nedostatak kadrova svakako je aktuelna tema koja i pored brojnih problema ograničava razvoj ovog sektora. Pohvalno je da imamo pozitivnih i uspješnih prijema škola, koje u saradnji sa lokalnom zajednicom ali ponajviše sa privrednicima nastoje odgovoriti na potrebe tržišta rada, kada je ovaj sektor u pitanju. Svi prisutni su se složili da veliki problem predstavlja i odliv radno sposobnog stanovništva te da je ovo problem na čijem rješavanju trebaju raditi predstavnici vlasti na svim nivoima.

ZAPOSLENOST

Broj zaposlenih u FBiH 474.596

Broj uposlenih u prerađivačkoj industriji 96.241

Ukupan broj zaposlenih u sektoru TOKO 23.500

Najviše uposlenih: Kanton Sarajevo, Tuzlanski kanton i

ZE DO kanton, ali u istim kantonima

izražena je najveća nezaposlenost.

Broj nezaposlenih lica u FBiH 349.699

od toga 194.112 su žene (od 35 do 50 godina)

Prema podacima FZZZ najviše nezaposlenih:

VSS- dipl. ekonomist, pravnik

VŠS – ekonomisti,pravnik, ekonomski službenik

SSS – ekonomski tehničar, maturant

gimnazije, mašinski tehničar

KV i VKV – prodavač, bravar, krojač.

Zanimanja koja nedostaju:

zavarivača, strugara, alatničara,

CNC operatera, tapetara, šivača,

krojača, modelatora, tokari i ostalih.

Počasni gost Simpozija bio je jedan od najvećih svjetskih tekstilaca iz područja odjevnih tehnologija, prof. dr. Dubravko Rogale. U njegovom bogatom naučnom opusu vrijedi izdvojiti da je vlasnik 17 inovacija i 23 domaća i EU patenta. Vanredni je član Akademije tehničkih znanosti Hrvatske, član Saveza inženjera i tehničara tekstilaca Hrvatske gdje je predsjednik Povjerenstva za obrazovanje i znanstveni rad. Zanimljiva predavanja na temu "Proizvodnja odjeće u sklopu Industrije 4.0 ", te " Novim metodama spajanja odjeće" kroz koje su prezentirane i neke od inovacija ekspertnog tima Rogale, svakako su izazvala veliku pozornost svih učesnika ovogodišnje manifestacije.

Inteligentna odjeća je pojam koji smo donedavno mogli samo povezivati sa naučnom fantastikom, no, zahvaljujući prof. dr. Snježani Firšt Rogale i njenom naučnom radu ovo je postala realnost.

Za ovaj, u svjetskim razmjerima, jedinstven proizvod dobila je prvu nagradu Vidi e-novation 2007. za najinovativniji rad u Hrvatskoj u izuzetnoj konkurenciji.

Drugi dan protekao je u radnoj atmosferi, kroz niz zanimljivih predavanja, te je upriličena i modna revija na kojoj su prezentirani radovi učenika Mješovite srednje škole Travnik i studenata Fakulteta za tehničke studije.

Prof. dr. Jovan Stepanović profesor je na Tehnološkom fakultetu u Leskovcu. Za izuzetan doprinos razvoju Univerziteta u Nišu, 2017. godine uručena je nagrada Zlatni znak profesoru Stepanoviću, čija je specijalnost mehanička tekstilna tehnologija. Ovaj međunarodno priznati naučnik iz oblasti bazičnih tekstilnih tehnologija će održati predavanje na temu geotekstila bez kojeg se danas ne može zamisliti moderna građevinska industrija.

Prof. dr. Vasilije Petrović sa Tehničkog fakulteta „Mihajlo Pupin“ iz Zrenjanina koji već treći put učestvuje na TI-mod-u, što je znak da svaki novi TImod nosi sa sobom promjene koje privlače pažnju kako novih učesnika tako i učesnika koji su i prije radili stručna predavanja.

Dugogodišnje iskustvo na mjestu voditelja proizvodnje netkanog tekstila u preduzeću „Regeneracija“ iz Zaboka garancija je da će predavanje na temu „Netkani tekstil – područje primjene i zahtjevi“ doc. dr. Krešimira Hajdarovića iz Hrvatske biti jedno od najposjećenijih na Simpoziju.

Tradicionalno kao i prethodne godine održano je takmičenje učenika srednjih stručnih škola, na kojem su učenici predstavili svoja znanja u šivanju i krojenju, odnosno konstrukciji odjeće. Kvalitetne nagrade na pobjednike u šivanju obezbijedila je kompanija Kimateks, dok je Fakultet za tehničke studije Univerziteta u travniku obezbijedio nagrade u vidu stipendija za pobjednike takmičenja iz konstrukcije.

Pripremila: Jasmina Zejnilagić

Održan sastanak Odbora Udruženja metalske i elektro industrije P/G K FBiH

Odbor Udruženja metalske i elektro industrije Privredne/Gospodarske komore FBiH je u Sarajevu 05.04.2018. godine održao redovnu sjednicu.

Članovi Odbora Udruženja analizirali su rad Udruženja u 2017. godini, kao i realizaciju zaključaka koji su doneseni.

Konstatovano je, da i pored toga što su neke inicijative Udruženja naišle na pozitivan stav nadležnih i došlo do njihovih rješavanja, ipak najvažniji problemi još uvek nisu u potpunosti riješeni. Na ukidanje plaćanja carina na uvoz mašina i opreme za proizvodnju čeka se više od dvije godine i plaćanje garancija kod privremenog uvoza mašina i alata spadaju među velike prepreke za poboljšanje konkurenčnosti bh privrede i Udruženje će i dalje

insistirati na njihovom rješavanju. Najveća pažnja je posvećena ciljevima Udruženja za 2018. godinu i načinu njihovog rješavanja.

Većina privrednih subjekata se susreće sa nedostatkom adekvatne radne snage i glavnim ciljevima Udruženja u narednom periodu će biti nastavak i intenziviranje aktivnosti sa partnerima kako bi se ovaj problem pokušao riješiti. Donošenje pozitivnih zakonskih rješenja kada su u pitanju porez na dogodak i doprinosi je neophodno ukoliko se želi da se metalska i elektro industrija dalje razvija i da osim što spada u nejveće izvozne sektore, postane značajniji učesnik u BDP-u.

Jačanje promotivno-marketinških aktivnosti u zemlji i inostranstvu, podrška kod traženja poslovnih partnera bh firmama, rad na privlačenju investicija i stavljenje u funkciju raspoloživih resursa, neke su od planiranih aktivnosti u 2018. godini. Nastaviti aktivnosti na jačanju podsektora namjenske i automobilske industrije i drugih grana u okviru metalske i elektro industrije. Udruženje metalske i elektro industrije kao i svi resursi Privredne/Gospodarske komore FBiH će i dalje biti angažovani na obezbjeđenju boljih uslova privredi i na podršći u traženju boljih poslovnih prilika za bh preduzeća.

Pripremio: Almin Mališević

Delegacija Industrijske zone Antalija posjetila P/G Komoru F BiH

Privrednu/Gospodarsku komoru FBiH posjetili predstavnici Industrijske zone Antalija, Republika Turska, predvođeni gospodinom Ilhanom Metinom, direktorom Industrijske zone, i gospodrom Gozde Tolonguć, direktoricom vanjske trgovine Industrijske zone Antalija.

Nakon što se riječima dobrodošlice gostima obratio

predsjednik komore, gospodin Mirsad Jašarspahić, gosti su predstavili Industrijsku zonu Antalija i iskazali interes za održavanje bilateralnih sastanaka sa članovima P/G komore FBiH, koji će se upriličiti u Sarajevu sredinom maja ove godine.

Gospoda Dženana Hodžić, sekretar udruženja za građevinarstvo i industriju građevinskog materijala P/GKFBiH i gospodin Emir Pašić voditelj Centra za međunarodnu i saradnju sa EU Fondovima P/GKFBiH, su sa gostima razmatrali modalitete organizacije bilateralnih sastanaka koji će imati za cilj započinjanja zajedničkih poslovnih aktivnosti kako u Republici Turskoj, Bosni i Hercegovini tako i zajedničkih nastupa na tržištima trećih zemalja.

Pripremio: Emir Pašić

Objavljena "Odluka o uslovima i postupku ostvarivanja prava na oslobođanje od plaćanja uvoznih i izvoznih dadžbina"

„Odluka o uslovima i postupku ostvarivanja prava na oslobođanje od plaćanja uvoznih i izvoznih dadžbina“ objavljena u „Službenom glasniku BiH“ broj 24/18 od 17.04.2018. godine i stupa na snagu osmog dana od dana objavljanja. Nakon dugotrajnog procesa i provođenja mnogih aktivnosti koje su iz ureda P/G K FBiH bile usmjerene prema nadležnim institucijama na donošenje ove Odluke rezultiralo je pozitivnim ishodom za privredne subjekte.

Odlukom se propisuju uslovi i postupak ostvarivanja prava na oslobođanje plaćanja uvoznih dažbina pri puštanju robe u slobodan promet u skladu s člankom 207. Zakona o carinskoj politici u BiH.

U tom smislu, od plaćanja dažbina oslobođa se oprema koja je ulog strane osobe, osim putničkih vozila, automata za zabavu i igre na sreću. Od plaćanja uvoznih dažbina oslobođa se i oprema za proizvodnju koja se ne proizvodi u BiH, a koja se uvozi za novu ili proširenje postojeće proizvodnje, modernizaciju proizvodnje, uvođenje nove, odnosno osavremenjivanje postojeće proizvodne tehnologije, a kojom se obavlja neposredna proizvodna djelatnost.

Stupanje na snagu Odluke će u značajnom mjeri podstići privrednike da modernizuju svoju opremu i proizvodnju. Za svaku ozbiljniju kompaniju, a prevashodno izvoznika iz BiH, primjena Odluke omogućiće uštede značajnih sredstava koja će biti presmjerena na modernizaciju proizvodnje i unapređenje poslovanja, kao i nova ulaganja. Svim proizvodnim sektorima u BiH je konačno otvorena mogućnost da koriste svoje pravo za dobrobit podizanja konkurenčnosti proizvodnje u bh preduzećima.

Zahtjev Vijeću ministara BiH za preferencijalne cijene domaćeg

Privredna/Gospodarska komora F BiH je 16.02.2018.godine Vijeću ministara BiH i Vladi F BiH uputila inicijativu za donošenje nove, odnosno izmjene i dopune važeće Odluke o obaveznoj primjeni preferencijalnog tretmana ("Službeni glasnik BiH", br. 83/16) .

Inicijativa je upućena na insistiranje nekoliko privrednih društava, sa prijedlogom da se da dugoročniji poticaj domaćoj proizvodnji kroz sistem preferencijalnog tretmana, koji je upravo sadržan u Odluci o obaveznoj primjeni preferencijalnog tretmana, sa kojim su saglasna i naša strukovna Udruženja .

Obzirom da je i Privredna komora Republike Srpske uputila zvaničnu inicijativu prema organima Republike Srpske kao i Vijeću ministara BiH, to je i Privredna/Gospodarska komora F BiH uvažavajući prijedloge naših članica i strukovnih asocijacija, predložila da u novoj Odluci stoji:

- a.) 15% za Ugovore koji se dodjeljuju u 2018. i 2019.godini
- b.) 10% za Ugovore koji e dodjeljuju u 2020. i 2021.godini
- c.) 5% za Ugovore koji se dodjeljuju u 2022. i 2023.godini

Na ovaj način, stvorili bi uvjete za dodatan poticaj našim proizvođačima iz svih grana privrede u BiH, ali i potencijalnim domaćim i stranim proizvođačima za intenzivnije dugoročnije ulaganje u proizvodnju u BiH.

Iako je važeća Odluka na snazi do 01.01.2020.godine, zbog složenosti procedure usvajanja na razini Vijeća ministara BiH, cijenili smo da trebamo blagovremeno uputiti ovu inicijativu.

Izvor: www.fbihvlada.gov.ba

U Izvještaju o radu sa 109. hitne sjednice Vlade Federacije BiH, koja se održala u Sarajevu 29.03.2018.godine, Vlada FBiH je, na prijedlog Federalnog ministarstva energije, rudarstva i industrije, donijela zaključak kojim od Vijeća ministara BiH traži da u Odluci o obaveznoj primjeni preferencijalnog porijekla domaćeg u sistemu javnih nabavki predviđi da pri obračunu cijena ponuda u svrhu njihovog poređenja, umanje cijene domaćih ponuda za preferencijalni faktor, i to 15 posto za ugovore koji se dodjeljuju u 2018. - 2019. godini, 10 posto za ugovore u 2020. - 2021. godini i pet posto za ugovore u 2022. - 2023. godini. Ovaj zaključak donesen je uzimajući u obzir činjenicu da razvijenost privrede BiH, odnosno Federacije BiH nije na zavidnoj razini, da privredna društva na domaćem tržištu posluju u ne-povoljnem ambijentu, da je mali procenat stranih ulaganja i neadekvatna promocija domaće privrede i da je potrebno podići razinu njihove konkurentnosti.

Federalno ministarstvo energije rudarstva i industrije primilo je 14.2.2018. godine akt Ministarstva industrije, energetike i rudarstva Republike Srpske u kojem je navedeno da je Privredna komora RS-a uputila inicijativu ovom ministarstvu za izmjenu Odluke o obaveznoj primjeni preferencijalnog porijekla domaćeg, a Ministarstvo ju je podržalo i uputilo Agenciji za javne nabavke BiH.

Privredna komora FBiH je 16.2.2018. uputila Uredu premjera Federacije BiH inicijativu za donošenje nove, odnosno izmjene i dopune važeće Odluke o obaveznoj primjeni preferencijalnog tretmana domaćeg, kojim je predloženo umanjenje domaćih cijena za ovaj preferencijalni faktor.

Privredna/Gospodarska komora F BiH ima zakonsku nadležnost da štiti interes privrednih subjekata sa područja F BiH, tako da je ova inicijativa produkt našeg razumijevanja vrlo složenih uvjeta poslovanja privrednika i njihovih potreba, koji za sve nas stvaraju nove vrijednosti.

Pripremila: Amela Kečo

U susret 14.međunarodnom sajmu privrede u Tešnju

Na lokalitetu Kraševe DC – Carina u periodu od 10.-13.05.2018. godine održat će se 14. Međunarodni sajam privrede Tešanj 2018.

Kao i proteklih godina, na Sajmu privrede u Tešnju organizatori očekuju učešće privrednika iz Bosne i Hercegovine i inostranstva, predstavnike privrednih komora, javne uprave, međunarodnih organizacija i diplomatskih predstavništava. Organizator sajma sa svojim partnerima i sponzorima su pripremili sadržajan program - panel diskusija, tematska predavanja, prezentacije, B2B sastanci.

Partneri ovogodišnjeg sajma su:
Privredna/Gospodarska komora FBiH

**PRIVREDNA/GOSPODARSKA KOMORA
FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE**
CHAMBER OF ECONOMY OF THE FEDERATION OF BOSNIA AND HERZEGOVINA

i

Općina Tešanj,

a samu privrednu manifestaciju će podržati mnogobrojni donatori i sponzori.

U susret ovogodišnjem sajmu u Tešnju je održana press konferencija Udruženja/Udruge privrednika Biznis centar Jelah-Tešanj, na kojoj je zvanično najavljen 14. međunarodni sajam privrede Tešanj 2018.

Sajam će ove godine biti održan od 10. do 13. maja, a očekuje se više od 200 izlagača iz naše zemlje i inozemstva.

U toku je uređenje 5.000 kvadratnih metara zatvorenog i više od 10.000 kvadratnih metara otvorenog sajamskog prostora. Lokacija održavanja bit će DC Krašević/ Tešanj.

Na press konferenciji su govorili Senad Brka, predsjednik Udruženja privrednika, načelnik općine Tešanj Suad Huskić i Marko Šantić, potpredsjednik Privredne komore FBiH.

Partneri Sajma i ove godine su Privredna/Gospodarska komora FBiH i Općina Tešanj. Zemlja partner je Italija, a generalni pokrovitelj predsjedavajući Vijeće ministara BiH Denis Zvizdić.

Predsjednik Udruženja privrednika "Biznis Centar" Jelah Tešanj, Senad Brka je istakao da će se ovogodišnji Sajam održati na oko 5.000 m² zatvorenog i oko 10.000 m² otvorenog sajamskog prostora. S obzirom da sajam nije komercijalnog karaktera, jer se organizuje uz pomoć sponzora, ulaz se ne naplaćuje a biće otvoren nave-denim danima od 9 do 17 sati.

- Zemlja partner ovogodišnjeg sajma je Italija a partneri su Općina Tešanj i Privredna/Gospodarska komora FBiH. Pokrovitelj sajma je Vijeće ministara BiH, g-din Denis Zvizdić.

Kapaciteti Sajma su popunjeni prije nekih sedam dana te će na sajmu biti oko 200 izlagača. Zadržan međunarodni karakter jer dolaze izlagači iz Holandije, Italije, Njemačke, Slovenije, Hrvatske, Srbije i Austrije.

Programom Sajma predviđeni su i konferencijski dijelovi sa panel diskusijama, prezentacijama te potpisivanjima sporazuma sa Privrednom/Gospodarskom komorom FBiH i ugovora Općine Tešanj sa kompanijom Hifa. Kraj sajamskih dana će biti obilježen koncertom Armin Muzaferije i Enesa Begovića na platou ispred Doma kulture u Tešnju.

Sajam su potpomogle mnoge institucije vlasti, privredni subjekti i medijske kuće širom BiH a očekuje se i veći broj posjetilaca i medija iz šireg regiona.

Načelnik Općine Tešanj Suad Huskić je istakao da je ovogodišnja zemlja partner sajma Italija iz više razloga.

- Jedan od razloga je taj što je Italija veliki spoljno-trgovinski partner BiH, samim tim i općine Tešanj i općine Usora, jer su na ovim prostorima u proteklom periodu realizovane značajne investicije iz ove zemlje. I Općina Tešanj je, kao i svih prethodnih godina, partner sajma i sve ono što prati njegovu organizaciju je važno za lokalni razvoj. Tokom sajma biće upriličeno više sporazuma a jednim od njih će biti definisana donacija privrednih subjekata sa ovih prostora. Konkretno, u pitanju je donacija za uređenje javnih površina i objekata. To će podrazumijevati nešto novo na ovim prostorima a što će biti prezentovano u naredni četvrtak.

Potpredsjednik Privredne/gospodarske komore FBiH dr. Marko Šantić, ujedno i član organizacionog odbora sajma, je naglasio da se ovaj sajam organizuje na pravom mjestu, sredini koja ima preko milijardu i po KM goodišnjeg prometa i preko 400 miliona KM izvozne vrijednosti.

- "Biznis centar" Jelah Tešanj i Privredna komora FBIH sarađuju već dugo. Svake godine unapređujemo sporazum koji imamo sa njima već preko tri i po godine. Skoro svaki mjesec imamo određene aktivnosti i na kraju sve to naravno rezultira ovim partnerstvom sa 14. Međunarodnim sajmom Tešanj 2018. i potpisivanjem sporazuma o članstvu Udruženja privrednika "Biznis Centar" Jelah Tešanj u Privrednu/Gospodarsku komoru FBiH. I ove godine, kao i prethodnih, drugog dana sajma smo pripremili panel diskusiju na temu ljudskih resursa, radne snage u BiH te o ljudskim resursima kao o jednom kapitalu u sadašnjosti te o izazovima u budućnosti u smislu upravljanja u obiteljskim firmama i prenosu na drugu generaciju, s obzirom da smo članica CEFTE i da se pripremamo za pristup na tržište EU.

Prof. dr. Mesud Ajanović je prisutnim rekao :” da ovogodišnji 14. Međunarodni sajam zasigurno predstavlja jedan od najznačajnijih događaja u BiH. Razlozi su jednostavnii. Najprije bi to bio pristup organizaciji a drugi i odziv izlagača na sajmu kojih je i ove godine u velikom broju. Sama struktura izlagača potvrđuje navedeno. Ove godine su tu najrespektabilnije kompanije iz cijele BiH što je i bio cilj kako bi se pokušala dati prilika za ravnomjeran razvoj cijele BiH i želja nam je da primjerom općine Tešanj pokažemo da je to zaista moguće. Tako imamo kompanije iz sektora obrade metala, prehrambeni, informatički, elektro sektor sa izuzetno jakim predstavnicima. Svi oniće biti smješteni u zatvorenom prostoru a na otvorenom će biti proizvođači iz sektora automobilske proizvodnje te građevinskog sektora”.

Na sajmu će se naći i gosti i izlagači iz susjednih općina Teslić Doboј, Derventa i Žepče sa kojima privrednici sa ovih prostora intenzivno sarađuju.

Cilj narednih sajmova će svakako biti regionalno povezivanje te pitanje ljudskih resursa.

Pripremila:Amela Kečo

U Tešnju će u četvrtak na dan otvaranja sajma biti podignuta najveća zastava Bosne i Hercegovine

Ideja i realizacija je potekla od Izudina Ahmetlića osnivača i vlasnika kompanije Hifa Oil, a podržana je od Općine Tešanj, kao i tešanskih kompanija i pojedinaca Hifa Petrol, Inžinjering, Sulje Hojkurića i Optimax.

Visina jarbola je 70 metara i dimenzija 20 x 30 metara. Jarbol i zastavu će osvjetljavati 6 LED reflektora ukupne jačine 3000 W. Jarbol je opremljen elektronikom i motorom za lakše i jednostavnije podizanje. Zastava je urađena od specijalnog padobranskog platna koje omogućuje da je i najmanji povjetarac zavihori. Težina jarbola je 12.500 kg, zastava teži oko 30 kg dok je dimenzija temelja 7 x 7 x 3.5 metra, u čiju izgradnju je ugrađeno 10.500 kg armature i 88 m³ betona.

(izvor- dio saopćenja Hifa oil d.o.o.Tešanj)